

Nr 21.

Ankom till riksdagens kansli den 30 maj 1916, kl. 3 e. m.

Konstitutionsutskottets utlåtande, i anledning av väckt motion om viss ändring i § 8 i förordningen om kommunalstyrelse på landet.

Närvarande: herrar Edén, Clason, Hellberg, Bellinder, K. J. Ekman, von Geijer, Olof Olsson, Stadener, von Mentzer, von Zweigbergk, Meurling, Larsson i Västerås, Räf, Waldén, Hallén, Kropp, Janson* i Bråten, Karlsson* i Mo, Andersson* i Höckerum och Gustafsson i Brånsta.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

I en inom andra kammaren väckt, till konstitutionsutskottet hänvisad motion nr 136, av herr *Lundgren*, hemställes, »att riksdagen för sin del ville besluta om sådan ändring av § 8 i kungl. förordningen om kommunalstyrelse på landet, att personer, som på grund av värnplikts fullgörande eller med anledning av inkallelse till tjänst för rikets försvar i händelse av krigsfara utan eget förvällande blivit urståndsatta att betala skatt till kommunen, må bliva berättigade att det oaktat delta i kommunalstämmas överläggningar och beslut.»

Beträffande de av motionären till stöd för hans yrkande anförda skäl, tillåter sig utskottet hänvisa till motionen.

*Utskottets
yttrande.*

I utlåtande angående herr Kvarnzelius' m. fl., herr Edéns m. fl. samt herr Halléns m. fl., vid denna riksdag väckta motioner har utskottet haft att yttra sig bl. a. även om ändringar i de regler, som nu gälla angående förlust av kommunal rösträtt för dem, som häfta för oguldna kommunalutskylder, och har utskottet därvid tillstyrkt en skrivelse till Kungl. Maj:t med anhållan, att Kungl. Maj:t tacktes efter verkställd utredning låta utarbета och för riksdagen framlägga förslag till sådana ändringar i gällande kommunalförfattningar, att den tid, under vilken obetalda kommunalutskylder medföra förlust av kommunal rösträtt, begränsas enligt i huvudsak samma grunder, som äro bestämda i fråga om den politiska rösträtten.

Nu förevarande motion berör samma område av den kommunala lagstiftningen men tager sikte endast på sådana särskilda fall, då en person uraktlåtit betala kommunalutskylder och därmed förlorat sin kommunala rösträtt på den grund, att han i följd av värnplikts fullgörande eller krigstjänstgöring gått miste om arbetsförtjänst och fördenskull blivit oförmögen att gälda sin skatt. Motionären yrkar en sådan ändring i k. förordningen angående kommunalstyrelse på landet, att den skattskyldige i dylikt fall icke skall förlora sin kommunala rösträtt.

Utskottet behjärtar det syfte, som ligger till grund för motionärens framställning. Därest en man genom tjänstgöring till rikets försvar och därmed följande förlust av arbetsförtjänst skulle komma i sådana ekonomiska svårigheter, att han icke kan fullgöra sin skattskyldighet mot det allmänna, och i följd härav går förlustig sin rösträtt, måste detta obestriddigen anses beklagligt. Utskottet kan emellertid icke finna någon möjlighet att på lagändringens väg förekomma dylika eventualiteter. Dels synes det utskottet, att synnerligen stora svårigheter måste möta ett försök att i lagstiftningen fixera det sätt, varpå vederbörande skattskyldig skulle styrka, att just nu ifrågavarande omständighet — inkallelse till värnplikstjänstgöring eller krigstjänstgöring — och icke andra vållat skattebetalningens uteblivande, ävensom reglera den prövning, som de framlagda skälen tydligen måste undergå. Motionären har för sin del icke givit någon antydning om, huru han tänkt sig att detta skulle ske. Dels torde det också kunna ifrågasättas, om icke, därest över huvud taget ömmande omständigheter skola kunna befria från rösträttens förlust vid utebliven skattebetalning, även andra ursäkter än värnplikts fullgörande eller krigstjänstgöring — exempelvis sjukdom eller oförvållad arbetslöshet — borde med samma fog få åberopas av den, som blivit urståndsatt att betala sina utskylder.

Av dessa skäl finner sig utskottet icke kunna tillstyrka någon åtgärd med anledning av motionen. Utskottet vill för övrigt anmärka, att motionären begränsat sitt yrkande till ändring av förordningen om kommunalstyrelse på landet, ehuru givetvis ifrågavarande spörsmål är gemensamt för alla kommunalförfattningar, vadan motionen även i detta avseende icke är av beskaffenhet att kunna läggas till grund för något riksdagens beslut.

På grund av vad sålunda anförts, hemställer utskottet,

att herr Lundgrens ifrågavarande motion icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 30 maj 1916.

På utskottets vägnar:

NILS EDEN.

Reservation:

av herr *Clason* mot viss del av utskottets motivering.
